

כתרי תורה

כתר מלכות - מאן מלכי רבנן
רבי יחיא ב"ר יוסף צאלח זלה"ה
מהרי"ץ, מח"ס פעולת צדיק ועוד - כ"ח ניסן תקס"ה
רבי יוסף ב"ר חיים צאלח זלה"ה
מנהיג קהילת מנאכה - כ"ט ניסן תשכ"ח
רבי יהודה ב"ר חיים כמרי זלה"ה
רב מושב שתולים - כ"ט ניסן תשל"ו

לק"י • פרשת ויהי ביום השמיני ה'תשפ"א ב'של"ב • גליון מ"ט
• הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

הערות והארות יתקבלו בברכה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

אין לקרוא בשעת התפילות וקריאת התורה • לע"נ ידיד ורע אשר שמחת התורה שבלבו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבלחט"א הרב צבי בלאט שליט"א ולע"נ דודי הרב אברהם ב"ר דוד בריחי זצ"ל, הרב משה ב"ר שלום צאלח זצ"ל, ומרת אורית ב"ר מנחם שרעבי ע"ה ולזכות יבלחט"א רבי אברהם ב"ר שלמה וישראל בן יהודה לרפואה שלמה במהרה בתוך שאר חולי ישראל, אכ"ר

כתר של-א"ש

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל (ט', א')

איתא במדרש רבה (פ"א ח') אמר רבי עקיבא נמשלו ישראל לעוף **(ופירש בעץ יוסף, דכתיב יונתי בחגוי הסלע. שה"ש ב' י"ד)**, מה העוף הזה אינו פורח בכל כנפים, כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם.

וזקנים האמורים כאן אלו ת"ת, כך פירש בעץ יוסף ע"פ מה שאמרו בקידושין לבב, אין זקן אלא זה שקנה חכמה. **וכן איתא בזומא (כה, ב)** מימיהם אל אבותינו לא פסקה ישיבה מהם, היו במצרים ישיבה עמהם, שנאמר לך ואספת את זקני ישראל. **הרי שזקני ישאל אלו תלמידי חכמים היושבים בישיבה. וכן מוכח מהמשך המדרש** אמר רבי יוסי בר חלפתא, גדולה זקנה, אם זקנים הם חביבין הם, אם נערים הם, נטפלה להן ילדות (ועי' מדה"ג שמות י"ב כ"א). **וביאר מהרז"ו שם**, דאם זקנים הם בשנים ובחכמה בוודאי חביבים הם, אלא אף אם הם זקנים בחכמה וצעירים בשנים, נעשית חכמתם עיקר וילדותם טפלה להם. **הרי שזקנה האמורה כאן היא חכמה. וכן מתבאר ממדרש אור האפילה שהביא על פסוק זה** את סדר המשנה האמור בעירובין (נד, ב) ושם מבואר שאחר אהרן נכנסו שבעים זקנים, ש"מ כי בשבעים הזקנים עסקינן.

ואף שפירש מוהר"ח ב' בקיץ המזבח (כאן וכן בס"פ שמות) כי מעלת הזקנים, לפי שהם קרובים אל השי"ת יותר, ודבריהם קרובים לנבואה. וגם שמנסיונם ברוב השנים יודעים אמיתות הדברים שאומרים לישראל. **מ"מ זהו דווקא בזקני תלמידי חכמים**, כי הלא ע"ה כלל שמזקנים דעתם מטפשת עליהם ח"ו (כדאיתא בקנים פ"ג משנה ו').

ומעלתם שזכותם עומדת להגן על ישראל, וביאר בעץ יוסף שזהו הדימוי לכנפים שסוככים הם בכנפיהם להגן על ישראל.

ומלבד זכותם, גם חכמתם ועצתם מעמידה את ישראל **כדאיתא בשמות רבה (פ"ג ח')** לעולם זקנים מעמידים את ישראל וכו' כשהיה ביהמ"ק קיים היו שואלים בזקנים שנאמר (דברים ל"ב ז') שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך, שכל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל. **ויסיים כאן מוהר"ח** זלפייך האדם המשכיל ילך אחריהם ולא יאמר אני גדול מהם וכו' ובפרט בדור הזה שאנו קטני קטנים. **ומה יאים הדברים בעת הזאת** במלאת שנה להופעת גליונות 'כתרי תורה' שמטרתם בס"ד ללמוד ולמד מתורת הזקנים, רבותינו נע"ג. ומלפניו אשאלה זכור זכותם, ורחם על עדתם, והשיבנו מהרה לבית הבחירה, אכ"ר **שבת שלום**

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומיסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק'
לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומיסי זלה"ה - נלב"ע כ"ז אלול התש"פ

ברכת האילנות על פריחת העלים

א] שאלה: עץ שהפריח עלים חדשים וזעירים ולא הצמיח פרחי פרי, האם מברכים עליו ברכת האילנות. **תשובה:** הנה לשון הרמב"ם בהלכות ברכות (פ"י הי"ג), היוצא לשדות ולגנות ביומי ניסן וראה אילנות פורחות וניצנים עולים מברך וכו' עכ"ל. **ויש שהבינו בדבריו כי אילנות פורחות היינו פריחת העלים וניצנים עולים היינו הפרי וממילא מברכים על פריחת העלים.** ואכן יש פוסקים שכתבו שהברכה היא על התחדשות העלים (ש"ת חיים שנים סימן א' והובא בפתח הדבר סוף סק"ו, ספר מאורי אור חלק באר שבע ברכות מג: ובש"ת התעוררות תשובה חלק ב' בהשמטות שבראש הספר נסתפק בזה. אמנם הם לא הביאו ראיה מלשון הרמב"ם ויש מהם שאף הוכיחו מלשונו להיפך). **והנה לשון הגמ' בברכות (מג:)** 'האי מאן דנפק ביומי ניסן וחזי אילני דקא מלבליבי ופירשו המפרשים (הערוך ערך בלבב, רבינו מנוח על הרמב"ם שם, הגר"א או"ח סי' רכ"ז, מדרש יעב"ץ עמ' ל"ה ועוד) דלבלוב היינו הוצאת הפרח וכמו שתרגם אונקלוס על הפסוק (במדבר י"ז, כ"ג) ויוצא פרח ויצץ ציץ, ואפיק לבלבין ואניץ נץ. ופרח, פרש"י שם דהיינו כמשמעו. **לכן אין לחדש בדעת הרמב"ם הברכה היא על העלים, ומש"כ 'אילנות פורחות' כוונתו על הפרח שממנו יוצא הפרי לבסוף, וניצנים עולים היינו לאחר שנפל הפרח שאז נותר הנץ שהוא התחלת הפרי עצמו.** וכן הוא עיקר להלכה שאין לברך על פריחת עלים חדשים וכמו שכתבו הפוסקים (פמ"ג אי"א סק"א, משנ"ב סק"ב ועוד), והמברך ברכתו לבטלה. **וכן הורה מרן הגר"י רצאבי שליט"א.**

ספירת העומר בלשון שאלה

ב] מעשה באדם שרצה לספור ספירת העומר, אך לא ידע בבירור מהו המנין, בירך וספר תוך כדי שהוא פונה לחבירו בלשון שאלה, 'היום עשרה ימים לעומר?', חבירו השיבו בחיוב, אלא שמיד התעורר הספק בלבו שמא אין זו ספירה כיון שהיה בלשון שאלה. והנה עצם זה שהיה מסופק בזמן הספירה, אין בזה חסרון כיון שספירה מספק בדיעבד נחשבת ספירה (אור לציון ח"ג סי' ט"ז והוכיח כן מהר"ז בסוף מסכת פסחים). אמנם על הספירה בלשון שאלה יש להוכיח מדברי הכף החיים (סי' תפ"ט ס"ק ס"א בשם ספר זכור לאברהם) שכתב כי מי ששאל את חבירו על יום הספירה כגון שאמר לו 'האם היום ארבעה ימים?' יכול לשוב ולספור בברכה, כיון שאין דרך למנות בלשון שאלה. והיינו דאף שספירת ספק נחשבת ספירה, זהו דוקא שספר בדרך ספירה, אך אם ספר בלשון שאלה, לא הוי ספירה ויחזור ויספור בברכה. **אלא שבמעשה הנ"ל נסתפקתי, כיון שבירך תחילה, הרי ברכתו מוכיחה שנתכוון לספירה אף שאמר בלשון שאלה ושאלה לא יברך שוב. ושאלתי את מרן הגר"י רצאבי שליט"א על כך, והשיב, דאכן ככה"ג נראה שיחזור ויספור בלא ברכה. [אגב אציין, כי מדברי הכה"ח הללו למד מרן שליט"א (בשיעורו השבועי מצ"ש"ק פרשת וישב ה'תשע"ו) לענין הנוטל פרי ולא ידע אם ברכתו העץ או האדמה ובירך בלשון שאלה, שלא יצא ידי חובתו, כיון שברכה בלשון שאלה אינה ברכה.]**

תחב מצקת חמץ בתוך סיר של פסח

ג] נשאלתי על אודות סיר של פסח שהיה בתוכו תבשיל רותח, ובמוצאי שביעי של פסח, כאשר באו לרוקן את תכולתו לסיר של חמץ, השתמשו במצקת שאינה כשרה לפסח ובלועה מחמץ, ועתה שואלים הם האם הסיר שלפסח טעון הגעלה לפסח. תשובה: ראשית, אף שבתבשיל היה ששים כנגד המצקת, מ"מ כיון שתחבו את המצקת כמה פעמים כדי לרוקן את התבשיל, יש לשער כנגד כל תחיבה וכמבואר בשו"ע (י"ד סי' צ"ד ס"ב, פ"ח שם או"ד). והנה דעת מרן השו"ע (סי' תמ"ז ע"י) שנותן טעם לפגם מותר בפסח, דהיינו שמי שבישיל בפסח בקדירה שאינה בת יומה, לא נאסר התבשיל בדיעבד. והרמ"א (שם) אוסר. ואם נתבשל קודם הפסח, אף הרמ"א מתיר, כיון שבכה"ג אינו חוזר וניעור בפסח וכמו בתערובת לח בלח. ולדידן שמחמירים ג"כ בתערובת לח בלח שחוזר וניעור, יש לאסור אף אם נתבשל קודם הפסח. **אלא שבנידון הנ"ל היה מקום לומר, דבנוסף למה שהטעם שבמצקת פגום מפני שאינה בת יומה, הרי יש בזה ג"כ דין נ"ט בר נ"ט, שהרי החמץ נתן טעם במצקת והמצקת נתנה טעם בסיר. וכשם שאם הגעיל כלי חמץ בן יומו קודם שעה חמישית, אין מי ההגעלה חוזרים ואוסרים את הכלי אף שאין בהם כדי לבטל את טעם החמץ היוצא, ומטעם נ"ט בר נ"ט דהתיירא כמבואר בשו"ע (סי' תנ"ב ס"א). **אכן למעשה אמר לי מרן הגר"י רצאבי שליט"א, דלפי מה שאנו מחמירים בנותן טעם לפגם קודם הפסח שחוזר וניעור בפסח, יש להחמיר ג"כ בטעם קלוש של נ"ט בר נ"ט והכלי הנ"ל צריך הגעלה. וה"ה שיש לנו להחמיר בהגעלת כלי קודם שעה חמישית כדין הגעלה אחר שעה חמישית ודלא כדעת מרן השו"ע הנזכר לעיל.****

ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן (י, 3)

טעם מיתת נדב ואביהוא

א[**איתא בתורת כהנים**, היה אהרן עומד ותוהא, אומר אוי לי כך, עבירה בידו וביד בני שכן הגעתינו ו**ובמדרש אור האפילה** מתבאר שחשש אהרן ואמר, היש להם חלק לעולם הבא]. נכנס משה אצלו והיה מפייסו, אמר לו אהרן אחי מסיני נאמר לי עתיד אני לקדש את הבית הזה, באדם גדול אני מקדש, הייתי סבור או בי או בכך הבית מתקדש, עכשיו נמצאו בניך גדולים ממני וממך שבהם הבית נתקדש, כיון ששמע אהרן כך צדק עליו את הדין ושתק, שנאמר וידום אהרן.

והמהרש"א בח"א (ובחסים קט"ו, ב) **ביאר** דאין הכונה שמתו ללא חטא, דאז אין כאן קידוש ה' דבודאי לא עביד קוב"ה דינא בלא דינא, אלא כבודו של מקום ליפרע מצדיקים בעוה"ז על מיעוט עבירות שבידם, ובכך מתעלה ומתקדש שמו שאומרים הכל, אם בצדיקים כך ברשעים כל שכן. ונדב ואביהוא לא מתו לחומרת חטא זה, אלא שבחטא זה תלה לדקדק עימם ובהם נתקדש כבודו עכ"ל. ועיין עוד מה שנבאר בסמוך אות ו' בעז"ה.

והרמב"ן כתב כי בדרך הפשט אפשר לפרש, כי מתחילה היה בוכה אהרן, אמר לו משה זוהי גזירת ה' בקרובי אקדש שלא יהרסו אל קדושתך, ועל פני כל העם אכבד שיהיו נוהרים במשכני ו**וכי"ה בילקוט תימני מכת"י** המובא בתו"ש אות כ"ג, ועל פני כל העם אכבד, אלו שאר לויים וישראלים שבחר בהם הקב"ה לעמוד לשרת לפני ה' וכו' שיהיו יראים מן המשכן ומן המקדש, ע"ש, וכששמע כך אהרן אז שתק. **ולדבריו צ"ל** כי מתחילה בכה אהרן והתאבל על מיתתם, וכשאמר לו משה שזכו ועל ידם נתקדש שמו יתברך, שתק. **וכי"ה בספורנו**, שהתנחם אהרן בקדוש ה' שהיה במותם.

ושתיק אהרן

ב[**נמצא** כי וידום היינו מלשון שקט ודממה. **וכן תרגם אונקלוס בנוסחאות שלפנינו** תיבות וידם אהרן, ושתיק אהרן (וכן הזכיר מהר"ץ בעץ חיים ח"ב דף סה, ב וידום אהרן תרגומו ושתיק אהרן). **וכן גירסת בעל נתינה לגר**. **וכן הביא רמב"ם במרפא לשון** מפסוק והחריש יעקב (בראשית ל"ד, ה') שתרגם אונקלוס ושתיק יעקב. **וכן מפסוק** ידמו כאבן (שמות ט"ו, ט"ז) שתרגם אונקלוס ישתקון כאבנא. וע"ש שהאריך לבאר דאף שתרגומם שווה עניינם שונה].

וכי"ה בתרגום יונתן, ושמע אהרן ושתיק וקבל אגר טב על משתוקיה. **וכן תרגם רס"ג** תיבות וידם אהרן, פסכת הרוך, **וביאר מהר"ע קרח** ו**לה"ה בנוה שלום** שהוא כתרגום אונקלוס ושתיק אהרן.

וכי"ה בברכות (ו, ב לגירסת ראב"ן ברכות ס"י ק"ל, ע"י תו"ש אות כ"ח) אמר רב פפא אגרא דבי טמיא, שתיקותא. שנאמר וידום אהרן, וקיבל שכר על השתיקה. הרי שפירש וידום מלשון שתיקה.

אפשר לפרש וידום מלשון דיבור בלחש

ג[**והנה שנינו באבות** (פ"ג מ"ב) מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקב"ה קובע לו שכר שנאמר (איכה ג, כ"ח) ישב בדד וידם כי נטל עליו. **ויש להקשות** הלא הפסוק מדבר על היושב דומם וא"כ אינו עוסק בתורה. **ולכך ביאר הרמב"ם בפירושו** שם שהוא כמו קול דממה דקה (מלכים א' י"ט, י"ב) שמשמעותו הדיבור בלחש. וכמו שמתרדם שם 'קול דמשבחין בחשאי'.

ואכתי קשה דבשלמא קול דממה דקה ניתן לפרש כך, שהרי אם קול הוא אינו דממה ואם דממה אינה קול, ולכך הפירוש שם קול בחשאי, אבל כאן דכתיב וידום מהיכי תיתי לפרשו קול חשאי. **וצ"ל** דפשיטא ליה שהיושב בדד אין לו על מה ליטול שכר, ועל כרחנו לדחוק ולומר כי וידום האמור כאן היינו לאפוקי מהעוסק בתורה בחבורה או עם חבריו שצריך להגביה קולו, אלא עוסק בתורה יחידי ששונה בלחש, וקמ"ל דאף הוא נוטל שכר.

ושבח אהרן

ד[**ובפירוש המשנה שבדפוסים כתוב** זימננו פירש התרגום וידום אהרן ושתיק אהרן, **והוא תמוה** הלא כאן בא רבינו לומר דידום היינו קול נמוך, ודלא כפשוטו של מקרא, ומה שייכותו לושתיק אהרן. **ואכן הנוסח בפירוש המשנה הנדמ"ח מכת"י** זימננו פירש התרגום **ושבח** אהרן דהיינו כמו שאנו מפרשים וידום שעוסק בתורה בלחש ומוציאים אנו את המקרא מפשוטו שהוא דממה ממש, כך שם לא פירש התרגום ששתק אהרן אלא שיבך בקול נמוך.

וזהו נוסחת תרגום ירושלמי כפי שהביא **בעל מדרש אור האפילה** וידם אהרן, תרגם ירושלמי ושבח אהרן. מן קול דממה דקה. כלומר שהודה לה' על מה שארע'. **וכן בבית הבחירה להמאירי באבות** (שם) הביא נוסח זה מתרגום ירושלמי **ואכן** כתב זאת כפירוש חדש לא שעוסק בתורה בלחש, אלא ישב בדד וידום היינו וישבח כמו שתרגם הירושלמי וידום אהרן ושבח אהרן. **וכן מבאר מדבריו בגיטין ז**, א שהוא פירוש חדש. וע"י בסמוך סוף אות ו'.

ומהר"ש בדיחי ו**לה"ה בעולת שלמה** כתב שכ"ה בנוסחאות ישנות בתרגום אונקלוס. **וכ"כ במרפא לשון** שמצינו בנוסחא ישנה אלא שאח"כ הגיהו שם ושתיק. **וכן הבין** כוונת הרמב"ם שכן גרסתו בתרגום אונקלוס (שהרי לא הזכיר הרמב"ם שהוא מתרגום ירושלמי).

הראיות לתרגום ושבח, וביאור חדש בנוסחא זו

ה[**ולנוסחא זו יש להתבונן** הלא פשטות משמעות מילת 'וידם' היא דממה, ומדוע הוצרך התרגום ירושלמי לשנות ולפרש ושבח. **והנה כתב במרפא לשון**, שיש צורך גדול בפירוש זה של 'ושבח', כי אם כפשוטו ששתק, מה שבח יש לאהרן בזה, וכי היה לו לחרף ולגדף ח"ו. **ועוד** מה שייכות שתיקה זו לדברי משה שאמר הוא אשר דבר ה' וכו'. **ובעולת שלמה כתב** להקשות עוד לגרסת ושתיק, היכן מציינו שדיבר שכעת שתק. **ולגירסת ושבח הכל אתי שפיר** כי זהו שבחו שלא רק שלא התרעם חלילה על מידותיו של השי"ת אלא אף הוסיף לשבחו על כך. והשבח היה אחר שהתבאר לו דברי משה, שנתקדש שם שמים על ידם, **וכן תתורץ** תמימה העולת שלמה, כי אין כאן שתיקה ממילא לא קדם לה דיבור. **ומעתה י"ל** דמכח קושיות אלו נדחק התרגום לפרש וידום מלשון ושבח, כי א"א לפרש כאן ושתיק.

ו[**אלא דעדיין יש כאן תמיהה גדולה**, דמילת וידום יכולה להתפרש בשתי דרכים א' שתיקה ודממה ב' ניתן לדחוק דהיינו קול דממה דקה שהוא הדיבור בלחש. אך 'ושבח' אין לו שייכות למילת וידום. ודוחק לומר ששיבך בקול נמוך, כי אין טעם מדוע ישבך דווקא בקול נמוך. וא"כ אף שהוקשה לו לתרגם 'ושתיק' עדיין אין כאן במשמע 'ושבח'.

ולכך נראה לומר דאין מחלוקת בין הגרסאות שוידום ענינו שתיקה ודממה, אלא דלגירסת ושבח מכח הקושיות הנ"ל ביאר התרגום ששתיקתו לא היתה מניעת הדיבור גרידא שלא התרעם חלילה אחר מידותיו של השי"ת, אלא שקיבל עליו את הדין באהבה ושבח בלבו להשם, ובפרט אחר שאמר לו משה בקרבי אקדש. וותמיהת הרב עולת שלמה נצטרך ליישב כדברי הרמב"ן שמתחילה בכה וכעת נדם].

וראיה לזה מדברי התו"כ שהבאנו לעיל (אות א') כי הנה יש מקום עיון בדבריו, הלא כבר מתחילה ידע אהרן שמתו בחטאם, ומדוע רק אחר ששמע ממה שמתו כדי להקדיש שמו יתברך צדק עליו את הדין. לכן נראה לפרש דצדוק הדין האמור כאן שהסכים שצדק משפט ה', אלא כוונתו שהודה ושבח להשי"ת וכדברי אור האפילה שהודה לה' על מה שארע, שזכו בניו להיות מהצדיקים, שבהם מתקדש שמו בעולם. ומעתה שים לב ללשון התו"כ 'צדק עליו את הדין ושתק' הרי ששבח זה יכול להיות גם בשתיקה וכאמור.

אכן כבר הבאנו לעיל מדברי המאירי שלא פירש ישב בדד וידום כדברי הרמב"ם שעוסק בתורה בלחש אלא שמשבח לה', וא"כ חזינן שמפרש וידום ושבח כפשוטו, ולדרכו גם כאן נוכל לפרש ששיבך והודה ממש, וממילא הדרק"ל. וצ"ע.

יישוב הקושיות לגירסת ושתיק

ז[**וליישב הקושיות לגירסת ושתיק צ"ל כמ"ש הנצי"ב בהעמק דבר** דבכיה על המת היא מצוה וכדאיתא במו"ק (כ, ב) שלשה לבכי, שהרי תכלית העונש היא שירגיש בעונשו ויתן אל ליבו, ואם אינו בוכה דומה לבן שאביו מייסרו והוא עומד ומצחק בפניו, ומוסיף בכך צער לאביו. **ומכיון ששמע** אהרן את דברי משה שאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד, שיש בכך כבוד השי"ת (ושהיו נוהרים הרבה בקדשי ה') וישראל [שידעו כי ה' בקרבם] לא בכה, דדומה לאב שלקח מבנו בגד לצורך הכרחי שאם יבכה הבן יצטער האב ואם יראה פנים שוחקות ישמח את האב שהבין דעתו ורצונו כרצונו. **וממילא** זהו שבחו שנמנע מן הבכי אחר דברי משה וא"ש ג"כ מילת וידום, כי נדם ממה שהיה ראוי לו לבכות. **וכעיי"ז ברשב"ם** וידום ממה שהיה רוצה לבכות ולהתאבל.

כתר שם טוב - מדרכי רבותינו - מוהר"ר יחיא ב"ר יוסף צאלח זלה"ה

ידועה השפעתו של נר ישראל אדונינו מהר"ץ זיע"א בכל ארץ התימן וגלילותיה, והוא רבן של כל בני גולת תימן, וכמ"ש מו"ז מהר"ח קרח ו**לה"ה** 'מהר"ץ מאריה דאתריין' (וכפי שכתב עליו גם רבי יעקב ספיר זצ"ל שסבב ברחבי ארץ תימן, בספרו אבן ספיר דף קא, ב). **ראיתי** להביא שתי מעשיות ממורי זקני מארי סאלם עצאר ו**לה"ה** שיש ללמוד מהן על הכלל. סיפר לי בנו דודי זקני רבי שלום עצאר זצ"ל, כי בעצירותו לאחר פטירת אביו, נכנס באחד מימי חול המועד סוכות לבקר בסוכתו של דודו מארי שמעון מורחי הלוי זצ"ל שהיה רב ביה"כ 'אגודת נצח' בבת ים, כיון שידע שמנהגו של מארי שמעון שלא לברך לישב בסוכה אלא בעת האכילה, נכנס ולא ברך. מארי שמעון ראה שאינו מברך ואמר לו, אני לא מברך כי כך נהגנו (בזה נהגו כמנהג השאמי אע"פ שנוסח התפילה אצלם היה קרוב יותר לבלדי), אבל אתה עליך לברך, כי הלא אביך מארי סאלם השתדל בכל כוחו לחזק את מנהגי הבלדי וכדעת מהר"ץ והיה הראשון שנסע לצנעא להביא לדמאר את סידור עץ חיים כשנדפס. **וכן שמעתי** כי כשהיתה עולה איזו שאלה בבית הכנסת היה מו"ז מארי סאלם מכריע ע"פ דעת מהר"ץ בעץ חיים.